

Finansowanie uczelni publicznych a przedsiębiorczość akademicka

Katarzyna Łyszczarz

Uniwersytet w Białymstoku, Wydział Ekonomii i Zarządzania,
Zakład Systemów Ekonomicznych, e-mail: adakas@wp.pl

Streszczenie

Celem artykułu jest przybliżenie problematyki zmian, jakie zachodzą w szkolnictwie wyższym w kontekście zarządzania finansami uczelni. Od pewnego czasu daje się zauważyć tendencje zmian „tradycyjnego” modelu szkoły wyższej na model współpracy uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Komerccjalizacja wyników badań staje się przynajmniej tak samo ważna jak kształcenie czy działalność naukowo-badawcza. Jakże więc będą uczelnie XXI wieku?

W artykule podjęto próbę przyjrzenia się tym zmianom poprzez analizę struktury przychodów uczelni. Jednak to uczelnie - jako autonomiczne podmioty - same będą musiały podjąć decyzje, czy i w jakim zakresie zmienią swoją strukturę zarządzania i finansowania uczelnią.

Słowa kluczowe

finanse publiczne, uczelnie, przedsiębiorczość akademicka, zarządzanie

Wstęp

Rozwój gospodarki opartej na wiedzy dotyczy niemal wszystkich dziedzin życia, również szkolnictwa wyższego. Od pewnego czasu daje się zauważyć tendencję zmian dotychczasowego humboldtowskiego¹ (Matusiak, 2010) modelu szkoły wyższej opartej na edukacji i badaniach naukowych w kierunku nowych form współpracy nauki i gospodarki. Wiąże się to z otwarciem uczelni na gospodarkę

¹ Model oparty na misji wyższego rzędu, którego celem jest edukacja i badania, a zadaniem poznanie praw rządzących światem, natomiast komercjalizację traktował jako działanie uboczne, dalekie od podstawowej misji, co najwyżej tolerowane przez środowisko akademickie.

oraz budowę zdolności do wyzwolenia potencjału przedsiębiorczości wśród pracowników akademickich, studentów i doktorantów. Dotychczasowy model uczelni, którego celem jest kształcenie i badania naukowe zostaje rozszerzony o przygotowanie do przedsiębiorczości, czyli nowe zadania i możliwości oddziaływania środowiska akademickiego na globalną, regionalną i lokalną gospodarkę. Należy podkreślić wielowymiarowość tego zjawiska. Dla uczelni publicznych, które coraz częściej borykają się z trudnościami finansowymi w dłuższej perspektywie zacieśnienia współpracy z przedsiębiorcami może przynieść znaczne korzyści w postaci wzrostu dochodów własnych. Nie zmienia się sam cel istnienia uczelni, ale uczelnie, aby przetrwać na rynku muszą przygotować coraz atrakcyjniejsze oferty dla studentów, i poszukiwać nowych źródeł finansowania uczelni.

Celem artykułu jest przybliżenie problematyki zmian, jakie zachodzą w szkolnictwie wyższym poprzez analizę zmian w finansowaniu uczelni publicznych. Polska rozpoczęła reformę szkolnictwa wyższego, ale w zakresie jego finansowania ma jeszcze dużo do zrobienia. Od pewnego czasu daje się również zauważyć tendencje zmian „tradycyjnego” modelu szkoły wyższej na model współpracy uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Komercjalizacja wyników badań staje się przynajmniej tak samo ważna, jak kształcenie czy działalność naukowo-badawcza. Jednak to uczelnie - jako autonomiczne podmioty - będą musiały podjąć decyzję, czy i w jakim zakresie zmienią swoją strukturę finansowania uczelni.

1. Uczelnie XXI wieku

Analiza kategorii „przedsiębiorczości akademickiej” wymaga przyjrzenia się samej uczelni. Ustawa - Prawo o szkolnictwie wyższym określa misję każdej uczelni jako *Odkrywanie i przekazywanie prawdy poprzez prowadzenie przez nią badań oraz kształcenie studentów, uwzględniając zasadę wolności nauczania oraz wolności badań naukowych, kierując się zasadą poszanowania praw chroniących własność intelektualną.*

Uczelnie są jednostkami autonomicznymi (Konstytucja RP, art. 70, ust. 5) o osobowości prawnej (Ustawa - Prawo o szkolnictwie wyższym, art. 12). Swoją autonomię wyrażają między innymi przez wolność w prowadzeniu badań naukowych oraz prac rozwojowych oraz określania ich kierunków (Ustawa - Prawo o szkolnictwie wyższym, art. 6). Gwarancję konstytucyjną zasady autonomii uczelni stanowi zakaz ingerowania w ich działalność przez organy administracji rządowej i organy samorządu terytorialnego (Ustawa - Prawo o szkolnictwie wyższym, art. 4, ust. 5). Ze względu na kryterium założycielskie wyróżnia się szkoły

wyższe publiczne i niepubliczne. Uczelnia publiczna jest uczelnią, której założycielem jest państwo lub jego właściwy organ. Natomiast uczelnia niepubliczna jest uczelnią, której założycielem jest osoba fizyczna lub prawna niebędąca państwową ani samorządową osobą prawną. Różnią się one nie tylko formą założycielską, ale również inną strukturą finansowania. Uczelnie publiczne w znacznej mierze finansowane są ze środków publicznych, które wynoszą od kilkudziesięciu do kilkuset milionów.

1.1. Struktura finansowania uczelni publicznych

W raporcie przygotowanym przez Uniwersytet Jagielloński poddano analizie strukturę przychodów uczelni. Kwestią, na którą zwrócono uwagę jest duża rozbieżność w strukturze przychodów uczelni tego samego typu. Dotacja dydaktyczna waha się od 42-70%, a wpływy z odpłatności za studia od 26-52% ogółu przychodów z działalności dydaktycznej. Warto zauważyć, że udział w przychodach na działalność badawczą wynosi od 6-16% (politechniki 24-30%) przychodów ogółem (*Modele zarządzania*, 2011). Uczelnie pozyskują przychody z pozostałej działalności operacyjnej, czy też w wyniku operacji finansowych w różnych wysokościach. Jako autonomiczne podmioty same przez własny model zarządzania kształtują swoją strukturę przychodów oraz skutek autonomicznych decyzji będą podejmować działania w kierunku pozyskiwania środków z nowych źródeł.

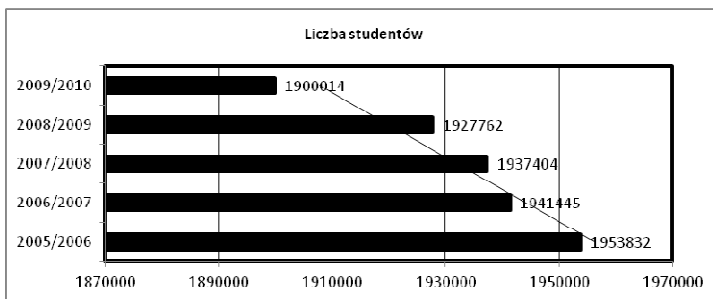
1.2. Dotacja z budżetu państwa

Dotacja z budżetu państwa została mocno zróżnicowana po wprowadzeniu w życie zasad algorytmicznych podziału środków między uczelnie. W ostatnich latach uczelnie otrzymywały dotacje niejednokrotnie mniejszą niż wysokość wydatków na podstawowe potrzeby funkcjonowania uczelni. Brakujące środki w znacznym stopniu pochodziły z opłat za studia niestacjonarne. Należy zwrócić uwagę na fakt, iż wielkość środków, jaka trafia na uczelnię w dużej mierze zależy od poziomu dotacji z MNiSW, a ta z kolei zależy od poziomu środków budżetu państwa - na co uczelnie już nie mają wpływu.

Stosowany algorytm (rozporządzenie MNiSW z dnia 8 lutego 2012 r.) finansowania działalności dydaktycznej uczelni publicznych zawiera siedem składowych, uwzględniających między innymi liczbę studentów i doktorantów, liczbę pracowników naukowych, liczbę projektów badawczych, liczbę uprawnień do

nadawania stopni naukowych czy liczbę studentów wyjeżdżających na wymianę międzynarodową oraz stałą przeniesienia z roku poprzedniego. Bardzo istotne są wagi przypisane poszczególnym składnikom, jak również kosztochłonność kierunków studiów. Znaczący wpływ na jej kształtowanie miały wskaźniki: studencko-doktorancki oraz składnik zrównoważonego rozwoju. W przypadku pierwszego składnika istotna była liczba studentów studiów stacjonarnych, która po przemnożeniu przez wskaźnik kosztochłonności kształcenia przypisany do określonego kierunku dała liczbę studentów przeliczeniowych. W wyniku dążenia do maksymalizacji wysokości dotacji budżetowej, stymulowało to uczelnie do rekrutowania zbyt dużej liczby studentów, co mogło negatywnie wpływać na kształcenie i inne zadania oraz misję uczelni, czyli badania naukowe czy działania w obszarze współpracy z otoczeniem gospodarczym. Składnik zrównoważonego rozwoju był premią za posiadanie wysoko wykwalifikowanej kadry i dużej liczby studentów studiów stacjonarnych. Obecnie obowiązuje rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 20 lutego 2013 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu podziału dotacji z budżetu państwa dla uczelni publicznych i niepublicznych, które w znacznym stopniu może zmienić poziom otrzymywanej dotacji przez uczelnie.

W najbliższych latach uczelnie mogą odczuć wpływ niżu demograficznego, a w konsekwencji przerost zatrudnienia w stosunku do liczby studentów, co może mieć negatywny wpływ na kształtowanie się poziomu dotacji na niektórych uczelniach. Wobec powyższego, może pojawić się realna groźba braku środków finansowych na kontynuację realizacji podstawowych funkcji szkół wyższych, jakim jest *kształcenie studentów studiów stacjonarnych, uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich oraz kadr naukowych oraz utrzymaniem Uczelni, w tym remontów* (ustawa - Prawo o szkolnictwie wyższym, art. 94 ust.1, pkt. 1).

Rys. 1. Liczba studentów szkół wyższych (z cudzoziemcami)

Źródło: opracowanie własne na podstawie: (*Szkoły*, 2010; *Szkoły*, 2011).

Liczba studentów rokrocznie spada. Świadomość zagrożenia, jakie powoduje niż demograficzny powinna stymulować uczelnie do poszukiwania nowych rozwiązań.

Tendencja do otwierania nowych kierunków oraz przyjmowania jak największej liczby studentów na studiach stacjonarnych w szkołach publicznych prowadzi do spadku liczby studentów studiów niestacjonarnych. Wiąże się to natomiast ze spadkiem przychodów z płatnej dydaktyki, które stanowią znaczną część przychodów dla części uczelni publicznych. Jest jeszcze jeden aspekt, który należy rozważyć z ekonomicznego punktu widzenia, a mianowicie fakt, że wysokość dotacji danego roku nie pokrywa w całości kosztów kształcenia każdego nowego przyjętego studenta studiów stacjonarnych. Liczba studentów bowiem jest tylko jedną ze składowych generujących udział w otrzymywanej dotacji.

1.3. Inne źródła finansowania działalności uczelni

Inne przychody własne pozyskiwane głównie z tytułu odpłatności za studia podyplomowe czy z tytułu świadczenia usług, takich jak kursy, szkolenia, wynajem pomieszczeń, w większości przypadków nie stanowią istotnej pozycji w budżecie szkół wyższych. Podobnie sytuacja wygląda jeżeli chodzi o darowizny czy też wpływy z przychodów finansowych z tytułu lokowania środków na lokatach. Pewne ograniczenia wniósł art. 68 ustawy o finansach publicznych wprowadzający zakaz lokowania środków dotacyjnych, co pozbawiło dodatkowych możliwości pozyskiwania dochodów własnych przez uczelnie.

Inny charakter i odmienne reguły wydatkowania środków pieniężnych mają właśnie odpłatne formy kształcenia. Uczelnie mogą je dowolnie przeznaczać na finansowanie celów określanych w ramach swojej uczelni. Stanowią one znaczną część budżetów uczelni. Jednak wobec niżu demograficznego środki z tego tytułu ulegają corocznie zmniejszaniu. Najbardziej widoczny jest spadek w 2007 roku w stosunku do 2006. W 2008 roku ma miejsce wzrost jednak poniżej poziomu wpływów z 2006 r. Główną przyczyną jest oczywiście spadek liczby studiujących na uczelniach publicznych.

Tabela 1. Opłaty za usługi edukacyjne

Rok	2005	2006	2007	2008
Wyszczególnienie				
Opłaty za usługi edukacyjne [tys. zł]	890 665	946 772,7	908 542,2	931 384,9
Udział w kształtowaniu się przychodów w działalności dydaktycznej [%]	25,46	24,80	22,43	22,11

W raporcie uwzględniono dane 18 uczelni publicznych.

Źródło: opracowanie na podstawie: *(Analiza, 2009)*.

Istotne znaczenie ma również udział środków pozyskiwanych za usługi edukacyjne w przychodach ogółem działalności dydaktycznej². Udział środków z tytułu odpłatności za studia niestacjonarne - w stosunku do przychodów z działalności dydaktycznej - ulega znacznemu zmniejszeniu, ustępując miejsca innym źródłom finansowania działalności dydaktycznej. W dużej mierze są to zewnętrzne źródła finansowania. Jest to tendencja jak najbardziej pozytywna. Wobec niżu demograficznego część szkół wyższych będzie musiała poszukiwać nowych źródeł finansowania i być może właściwą drogą będzie współpraca z przedsiębiorcami.

Oczywiście, nie wszystkie uczelnie staną się przedsiębiorcze, część z nich pozostanie w tradycyjnym modelu humboldtowskim, co oczywiście ma swoje dobre strony. Przez zróżnicowanie modeli, szkoły wyższe staną się bardziej konkurencyjne zarówno dla uczestników procesu dydaktycznego, jak i systemu edukacji i badań. Część środowiska akademickiego wybierze uczelnie *świata nauki, kultuwującego idealistyczny model pracy u podstaw i misji wyższego rzędu*, inni odnajdą się w uczelniach, dla których *urynkowanie wyników badań jest tak samo ważne jak kształcenie i działalność naukowo-badawcza* (Matusiak, 2010). Celem uniwersytetu przedsiębiorczego, kreatywnego czy też nazywanego często w literaturze „III Generacji” jest edukacja, badania i komercjalizacja wypracowanego *know-how*, a jego głównym zadaniem generowanie wartości dodanej dla gospodarki i społeczeństwa przez badania naukowe i poszukiwanie ich zastosowań.

Inną dużą kategorią, którą należy rozpatrywać w ramach budżetów uczelni, są zewnętrzne źródła finansowania w postaci Funduszy Unii Europejskiej. Polskie uczelnie coraz sprawniej aplikują o środki europejskie. Skalę zainteresowania uczelni środkami unijnymi najlepiej widać po stopniu wykorzystania środków w ramach dostępnych programów, które dawały uczelniom możliwość uczestni-

² Do przychodów zaliczono: dotacje z budżetu, opłaty za usługi edukacyjne, pozostałe wpływy.

czenia w różnorodnych projektach finansowanych ze środków unijnych między innymi projektach miękkich (szkolenia i doradztwo), projektach zakładających współpracę z MŚP czy projektach wspierających wykorzystanie instrumentów ICT (technologii, informacji i komunikacji) czy wręcz projektów zblizających środowisko nauki i biznesu (strategie innowacji, transfer technologii, komercjalizacja badań). Należy jednak pamiętać o tym, iż jest to finansowanie „umiejscowione w czasie”, czyli zależne od okresu programowania. Wobec zbliżającego się ku końcowi programowania 2007-2013 i rozpoczynającej się nowej zupełnie innej perspektywie programowania 2014-2020 nasuwa się pytanie: Co dalej?

2.1. Przedsiębiorczość akademicka w dobie zmian modelu zarządzania uczelnia

Zgodnie z przepisami nowej ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym wprowadzono zmiany, które regulują „przedsiębiorczość akademicką”. *Uczelnie współpracują z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w szczególności w zakresie prowadzonych badań naukowych i prac rozwojowych na rzecz podmiotów gospodarczych, w wyodrębnionych formach działalności, w tym w drodze utworzenia spółki celowej, a także przez udział przedstawicieli pracodawców w opracowywaniu programów kształcenia i w procesie dydaktycznym.* (art. 4 ust. 4). Zaś, art. 7 tej ustawy otwiera możliwość prowadzenia działalności wyodrębnionej organizacyjnie i finansowo. Zatem, współpracę z otoczeniem można traktować jako szczególną misję uczelni, która nie jest obowiązkiem, lecz jedynie daje możliwość czy szansę jej przyszłego rozwoju.

Podstawą prowadzenia każdej aktywności uczelni jest bezpieczeństwo finansowe, czyli odpowiedni poziom przychodów czy płynność finansowa. W dobie zmian polityki finansowej uczelni wzrasta również znaczenie komercjalizacji wiedzy. Uczelnie zostały zobowiązane do opracowania i przyjęcia regulaminów ochrony własności intelektualnej oraz zasad komercjalizacji wiedzy. W celu lepszego wykorzystania potencjału intelektualnego i technicznego uczelni oraz transferu wyników prac naukowych uczelnie mogą tworzyć nowe uczelniane instrumenty transferu technologii (art. 86), czyli akademickie inkubatory przedsiębiorczości oraz centra transferu technologii. W budowaniu przedsiębiorczości akademickiej należy zwrócić uwagę na zalecenia Komisji Europejskiej (2008) w zarządzaniu własnością intelektualną oraz w działaniach związanych z transferem wiedzy przez uczelnie. W zaleceniu wskazano na powinność rozpowszechniania przez uczelnie wyników badań finansowanych ze środków publicznych oraz skutecznego ich wy-

korzystywania w celu tworzenia nowych produktów lub usług przy zapewnieniu ochrony własności intelektualnej. Sposobem osiągnięcia ww. celów powinny być: współpraca między uczelniami a przemysłem, działania badawcze realizowane we współpracy lub na zlecenie, prowadzone lub finansowane wspólnie z sektorem prywatnym, udzielanie licencji i tworzenie przedsiębiorstw typu *spin-off*.

W Rekomendacjach dla Polski bardzo trafnie określono możliwość komercjalizacji wiedzy na uczelniach. *Wiedza i innowacje stanowią sprzedawalny produkt o trudnej do przecenienia wartości. Uczelnia może go przekazać nieodpłatnie lub odpłatnie na drodze prawnej: umowa licencyjna/lub wdrożeniowa, sprzedaż patentu usługi i ekspertyzy dla gospodarki, udostępnienie, udostępnienie specjalistycznej aparatury i zasobów bibliotecznych. Zakładanie przedsiębiorstw przez pracowników uczelni, czy doktorantów na terenie uczelni lub w pobliżu może istotnie zdynamizować ten transfer technologii z korzyścią dla szkoły wyższej i gospodarki regionów.* Przykładem jest Uniwersytet w Stanford, który z małego prowincjonalnego uniwersytetu, urósł do miana jednego z najlepszych na świecie. Doświadczenia amerykańskie (Guliński i Zasiadły, 2005) znacznie różnią się od doświadczeń europejskich, a tym bardziej polskich. Według Raportu Uniwersytetu Jagiellońskiego niewiele uczelni w Polsce odnotowuje przychody z tytułu transferu wiedzy i nowych technologii. Jako przyczyny tego stanu podano duży opór środowiska akademickiego, zakorzenionego w przekonaniu o misji wyższego rzędu, braku profesjonalnej kadry zarządzającej, czy też brak świadomości o konieczności zmian w strukturze przychodów uczelni i konieczności poszukiwania dodatkowych źródeł finansowania swojej działalności. Znaczący jest jednak fakt, że odnotowano stały wzrost w tym kierunku.

2.2. Działalność naukowo-badawcza

Punktem wyjścia dalszych rozważań jest usystematyzowanie źródeł finansowania badań naukowych na uczelniach. Są to: badania podstawowe, badania strategiczne, badania w zakresie nauk humanistycznych, programy i granty ze środków ministra, programy ramowe i badania ze środków UE, badania z Fundacji na rzecz Nauki Polskiej, badania finansowane ze środków własnych, spółki typu *spin-off* (przedsiębiorczość akademicka), spółki celowe (finansowane przez przedsiębiorców) oraz badania-kontrakty finansowane przez przedsiębiorców czy samorządy. W wyodrębnionych dwunastu źródłach finansowania, trzy ostatnie umocowują się w terminologii przedsiębiorczości akademickiej.

Tabela 2. Działalność naukowo - badawcza

Rok	2005	2006	2007	2008
Wyszczególnienie				
Działalność naukowo-badawcza [tys. zł]	340 266,0	437 007,4	548 668,9	607 928,4
Udział przychodów z działalności naukowo – badawczej w przychodach ogółem [%]	7,59	8,50	10,15	10,71
W tym: środki na realizację współpracy z zagranicą [%]	6,98	8,81	12,58	11,64
W tym: pozostałe prace i usługi naukowo-badawcze [%]	8,81	7,36	8,90	9,65

W raporcie uwzględniono dane 18 uczelni publicznych.

Źródło: Opracowanie na podstawie: *(Analiza, 2009)*.

Analizując dane dotyczące działalności naukowo - badawczej zauważa się rosnącą tendencję zarówno jako wartość pozyskanych środków, jak i zwiększający się udział w przychodach ogółem. Jest to zjawisko jak najbardziej pozytywne. Z pewnością wpływ na to mają zewnętrzne źródła finansowania, przede wszystkim środki na realizację współpracy naukowej z zagranicą. Obserwuje się również dynamiczny wzrost udziału pozostałych prac badawczych i usług naukowo-badawczych w ogólnych przychodach z działalności naukowo-badawczej. Tendencja jest właściwa, lecz jeszcze nadal niezadawalająca.

Podsumowanie

Źródła finansowania uczelni publicznych nie mają jednakowego charakteru i często nie są substytucyjnie wykorzystywane. Natomiast dużą rolę w rozwoju, poprzez kategorię finansowania uczelni mają instytucje czy podmioty finansujące uczelnie. Mają one duży wpływ na kierunki dalszego rozwoju związane z określonymi zasadami i wymaganiami. Polska rozpoczęła reformę szkolnictwa wyższego, ale w zakresie jego finansowania ma jeszcze dużo do zrobienia. Z pewnością reformowanie szkolnictwa wyższego nie przynosi natychmiastowych efektów, tylko daje efekty długofalowe. Jednak punktem wyjścia reformy powinny być zmiany w jego finansowaniu, takim finansowaniu, dzięki któremu uczelnie będą mogły się rozwijać i zwiększyć swoją konkurencyjność na rynku usług edukacyjnych, dając

jednocześnie pewną autonomię w kształtowaniu budżetów i rozwijania się i promowania tych najlepszych.

Powinny być wprowadzone stabilne zasady zapewniające wyższe finansowanie działalności badawczej ze środków budżetowych, ale również działania stymulujące do wzrostu ich finansowania ze środków pozabudżetowych, głównie dzięki komercjalizacji badań i transferowi wiedzy. Jednym ze sposobów osiągnięcia celów może być „przedsiębiorczość akademicka” rozwijająca się poprzez współpracę między uczelniami, a przemysłem oraz działania badawcze realizowane we współpracy lub na zlecenie. Jednym z działań powinna być więc maksymalizacja korzyści z badań, które stanowiłyby znaczące źródło finansowania uczelni. Uczelnie mogłyby skupić się na rozwijaniu swojej misji, a nie jedynie na koncentrowaniu uwagi wokół oszczędnego gospodarowania środkami finansowymi. Ogromną szansę daje uczelniom współpraca z przedsiębiorcami, a z kolei uczelnie stają się bardzo cennym źródłem dla społeczeństwa i gospodarki.

Literatura

1. *Analiza ekonomiczna Uniwersytetów publicznych za lata 2003-2008* (2009), Uniwersytecka Komisja Finansowa, UG, Gdańsk
2. Banerski G., Gryzik A., Matusiak K. B., Mażewska M., Stawasz E. (2009), *Przedsiębiorczość akademicka (rozwój firm spin-off, spin-out) - zapotrzebowanie na szkolenia służące jej rozwojowi Raport z badania*, PARP, Warszawa
3. Guliński J., Zasiadły K. (red.), (2005), *Innowacyjna przedsiębiorczość akademicka-światowe doświadczenia*, PARP, Warszawa
4. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. nr 78, poz. 483, z późn. zm.)
5. Matusiak K. B. (2010), *Budowa powiązań nauki z biznesem w gospodarce na wiedzy*, SGH, Warszawa
6. *Modele zarządzania uczelniami w Polsce* (2011), Centrum Badań nad Szkolnictwem Wyższym Uniwersytetu Jagiellońskiego, UJ, Kraków
7. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 kwietnia 2007 r. w sprawie wskaźników kosztochłonności poszczególnych kierunków, makrokierunków i studiów międzykierunkowych studiów stacjonarnych oraz stacjonarnych studiów doktoranckich w poszczególnych dziedzinach nauki (Dz. U. nr 65, poz. 435, z późn. zm.)

8. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 maja 2008 r. w sprawie zasad podziału dotacji budżetu państwa dla uczelni publicznych i niepublicznych (Dz. U. z 2008 r., nr 89, poz. 544, z późn. zm.)
9. *Szkoły wyższe i ich finanse 2004-2009* (2010), GUS, Warszawa
10. *Szkoły wyższe i ich finanse w 2010* (2011), GUS, Warszawa
11. Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2005 r., nr 164, poz. 1365, z późn. zm.)
12. Ustawa z dnia 29 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r., nr 157, poz. 1240, z późn. zm.)
13. Zalecenie Komisji w sprawie zarządzania własnością intelektualną w ramach działań związanych z transferem wiedzy oraz Kodeks postępowania dla uczelni wyższych i innych publicznych i instytucji badawczych (2008), (Dz. U. UEL 146/19)

The financing of the public higher education and the academic entrepreneurship

Abstract

The main aim of the article is to describe the subject matter concerning changes that occur in higher education in the context of the university finance. Now we can observe a tendency to change the 'traditional' model into a model of cooperation between higher education and the socioeconomic environment. Commercialization of the research performance has become at least as important as education or research activity. So what are the Universities of the 21st century going to be like?

In the paper the attempt was taken to take a close look to these changes through the thorough analysis of income structure of colleges in Poland. However, these are the universities as independent entities that will have to decide by themselves if and to what extent they are going to change.

Keywords

public finance, public universities, academic entrepreneurship